

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie VII./2022
Senát I

Nález:

spisová značka	I. ÚS 414/2021
populárny názov	Právny záujem dieťaťa
sudca spravodajca	Rastislav Kaššák
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	02.06.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 41 ods. 4 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 8 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 8 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 19 ods. 2 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 133 ods. 3 písm. e zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	Ústavný súd považuje za neakceptovateľné, ak namiesto obnovenia či ďalšieho rozvíjania esenciálneho vzťahu sa dostávajú do popredia prvky odlučovania a vzdalovania rodiča a dieťaťa, pričom čas plynie osobitne nevýhodne pre odlúčeného rodiča. Práve plynutie času môže mať v rodinnoprávnych veciach ďalekosiahle následky.
skutkový stav a základné fakty	Návrhom zo 14. júla 2011 sa sťažovateľ domáhal zmeny posledného rozhodnutia o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k jeho (v tom čase maloletým) dcéram, ktorým boli obe maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky a sťažovateľovi bol uložený zákaz styku s oboma jeho dcérami z dôvodu, že bol trestne stíhaný pre spáchanie zločinu sexuálneho zneužívania svojich detí a v tejto trestnej veci bol aj vzatý do väzby. Sťažovateľ najprv žiadal zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, pričom následne podaním z 13. januára 2014 svoj návrh upravil a domáhal sa už len úpravy styku s maloletými deťmi. Súčasne s návrhom vo veci samej podal aj návrh na nariadenie predbežného (teraz neodkladného, pozn.) opatrenia. Uznesením z 15. augusta 2011 okresný súd predbežne upravil styk sťažovateľa s maloletými deťmi v presne stanovenom čase za prítomnosti psychológa, a to bez prítomnosti matky, a súčasne maloletým deťom a obom rodičom uložil výchovné opatrenie (povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu). Okresný súd skonštatoval, že dôvod, pre ktorý bol sťažovateľovi uložený zákaz styku s jeho maloletými deťmi, pominul, keďže sťažovateľ bol právoplatným rozsudkom okresného súdu oslobodený spod obžaloby vo veci spáchania zločinu sexuálneho zneužívania. V tejto súvislosti zdôraznil, že vzhľadom na citové odlúčenie medzi sťažovateľom a jeho deťmi je nariadenie

	<p>výchovného opatrenia v podobe odborného psychologického poradenstva potrebné a účelné, pretože prostredníctvom neho sa bude možné aspoň pokúsiť o nápravu hlboko narušených vzťahov.</p> <p>O odvolaní matky rozhodol krajský súd uznesením z 30. novembra 2011, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu o dočasnej úprave styku a zamietol návrh sťažovateľa na uloženie výchovného opatrenia, pretože o ňom môže súd rozhodovať len v konaní vo veci samej (teraz neodkladného opatrenia, pozn.).</p> <p>Následne okresný súd vyhovel návrhu matky z 10. februára 2012 a právoplatným uznesením z 24. júla 2012 zrušil predbežné opatrenie o úprave styku sťažovateľa s maloletými deťmi z dôvodu, že obnovenie ich styku predstavuje pre maloleté deti riziko možnej psychickej ujmy a retraumatizáciu, čo mal okresný súd preukázané zo správy psychologičky predloženej matkou, písomnej správy kolízneho opatrovníka, v ktorej uviedol dôvody, pre ktoré podľa neho nariadené predbežné opatrenie neplnilo svoj účel. Uznesením zo 6. marca 2014 okresný súd vylúčil na samostatné konanie návrh matky na zvýšenie výživného, tvorbu úspor a návrh sťažovateľa na úpravu styku s maloletými deťmi.</p> <p>Rozsudkom z 31. marca 2015 okresný súd zvýšil výživné pre maloleté deti, rozhodol o dlžnom výživnom, o povinnosti sťažovateľa prispievať na tvorbu úspor a súčasne ako nedôvodný zamietol jeho návrh na zrušenie uloženého zákazu styku s maloletými deťmi. Za relevantné pre svoje rozhodnutie pritom považoval výsledky dokazovania vykonaného v roku 2008, ktoré boli podkladom na uloženie zákazu styku. Súčasne ani sťažovateľ podľa okresného súdu neuniesol dôkazné bremeno a nepreukázal zmenu jeho vzťahu s maloletými deťmi, preto okresný súd v rámci prevencie a na účel efektívnej ochrany oboch maloletých detí nevidel dôvod na zmenu rozhodnutia, ktorým bol sťažovateľovi uložený zákaz styku s jeho dcérami.</p> <p>Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd rozsudkom z 28. júna 2016 potvrdil ako vecne správny rozsudok okresného súdu vo výroku o zmene vyživovacej povinnosti a dlžnom výživnom a zrušil rozsudok vo výroku, ktorým bol zamietnutý návrh sťažovateľa na zrušenie zákazu styku. Zrušujúci výrok krajský súd odôvodnil nedostatočným zistením skutkového stavu a predčasnosťou záveru okresného súdu o potrebe trvania zákazu styku sťažovateľa s jeho maloletými deťmi. Krajský súd akcentoval potrebu odbornej psychologickéj intervencie na účel odstránenia maloletými deťmi prezentovaného strachu a obáv zo sťažovateľa tak, aby sa mohol realizovať hoc i len dočasný asistovaný styk, po ktorom by bolo možné rozhodnúť o návrhu sťažovateľa spôsobom zodpovedajúcim skutočnému záujmu maloletých detí. Uznesením z 21. októbra 2016 bolo konanie vo vzťahu k maloletej zastavené, pretože nadobudla plnoletosť.</p> <p>Okresný súd v intenciách zrušujúceho rozhodnutia krajského súdu začal uznesením z 23. januára 2018 ex offi konanie o uloženie výchovného opatrenia a obom rodičom a maloletej uložil povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v trvaní 6 mesiacov. Proti predmetnému uzneseniu podala matka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením z 11. novembra 2019 tak, že ho zrušil a konanie v časti o uloženie výchovného opatrenia zastavil pre vznik neodstrániteľného nedostatku procesnej podmienky, ktorou je dosiahnutie plnoletosti dieťaťa. Okresný súd uznesením z 20. februára 2020 konanie zastavil aj vo vzťahu k z dôvodu nadobudnutia jej plnoletosti.</p>
z odôvodnenia	<p>Ústavnému súdu súčasne neuniklo, že sťažovateľ sa už návrhom z 21. januára 2013 domáhal odbornej intervencie, a to práve formou nariadenia výchovného opatrenia, ktorým by súd uložil obom rodičom a maloletým deťom podrobiť sa psychologickému poradenstvu. Okresný súd však jeho návrh rozsudkom č. k. 38 P 12/2013-233 zo 6. marca 2014 zamietol z dôvodu, že sťažovateľ mal právoplatne uložený zákaz styku, pričom obe maloleté deti rázne odmietli</p>

akýkoľvek kontakt so sťažovateľom, čo vyplynulo z obsahu správy psychologičky . Právoplatne uložený zákaz styku však už nepredstavoval pre okresný súd prekážku o päť rokov neskôr, keď, ako už bolo uvedené, výchovné opatrenie s rovnakým obsahom, ako požadoval predtým sťažovateľ, nariadil v roku 2018.

Už zo samotného priebehu konania je zrejmé, že požiadavku na urýchlené konanie v takej citlivej veci, akou nepochybne bola vec sťažovateľa, okresný súd nerešpektoval, ale evidentne rezignoval na svoju povinnosť konať s dostatočnou starostlivosťou a prostredníctvom vhodných a primeraných opatrení sa pokúsiť o zblíženie sťažovateľa s jeho deťmi. Ústavný súd považuje za neakceptovateľné, ak namiesto obnovenia či ďalšieho rozvíjania esenciálneho vzťahu sa dostávajú do popredia prvky odlučovania a vzdalovania rodiča a dieťaťa, pričom čas plynie osobitne nevýhodne pre odlúčeného rodiča. Práve plynutie času môže mať v rodinnoprávnych veciach ďalekosiahle následky. Napokon aj EŠLP pripomína, že účinný rešpekt rodinného života vyžaduje, aby budúce vzťahy medzi rodičom a dieťaťom neboli stanovené obyčajným plynutím času (pozri rozhodnutie vo veci Sylvester proti Rakúsku z 24. 4. 2003, sťažnosť č. 36812/97 a č. 40104/98, bod 69, alebo rozhodnutie vo veci W. proti Spojenému kráľovstvu z 8. 7. 1987, sťažnosť č. 9749/82, bod 65). V prípade sťažovateľa sa jeho vzťah s dcérami formoval práve plynutím času a jeho dlhotrvajúcou izoláciou od detí spôsobenou uloženým zákazom styku v roku 2006, čo malo výrazne negatívny dopad na možnosť sťažovateľa nadviazať s nimi vzťah. Aj napriek tomu, že obe deti v priebehu konania kategoricky odmietli akýkoľvek kontakt so sťažovateľom, zo strany okresného súdu neboli podniknuté žiadne konkrétne kroky smerujúce k zvráteniu nepriaznivého vývoja konania. Okresný súd totiž preukázateľne nevyvinul dostatočné úsilie o elimináciu odmietavého postoja deklarovaného obomi deťmi k stretávaniu sa so sťažovateľom využitím odbornej psychologičkej pomoci, resp. prostredníctvom nezávislého odborníka (znanca z odboru psychológie), ani len nezistil príčinu ich nepriateľských až nenávisťných pocitov k osobe sťažovateľa, teda či tieto nemohli byť napríklad dôsledkom manipulácie zo strany ich matky atď. Ústavný súd sa preto plne stotožňuje s námietkou sťažovateľa, že okresný súd ani zd'aleka nekonal tak, ako sa dalo od neho rozumne očakávať, pretože nevykonal žiadne opatrenia na reparáciu hlboko narušeného vzťahu s jeho deťmi, toleroval neochotu matky spolupracovať a v konečnom dôsledku len vyčkal na to, kým obe deti dosiahnu plnoletosť. Ústavný súd pritom v žiadnom prípade nespochybnuje, že použitie donucovacích opatrení voči deťom v takejto citlivej oblasti je nežiaduce, avšak, ako už bolo zmienené, konajúci súd musí v dostatočnej miere využiť všetky právne nástroje ponúkané zákonnou úpravou na vytvorenie podmienok na obnovenie (zachovanie) väzieb medzi rodičom a dieťaťom. Len v prípade, ak by tieto prijaté opatrenia nevedli k žiadnemu výsledku, snaha konajúcich orgánov by sa ukázala ako márna, resp. by bolo zistené, že kontakt s dotknutým rodičom nie je v najlepšom záujme dieťaťa, bolo by možné pristúpiť k takému radikálnemu rozhodnutiu, akým je zákaz styku, resp. v prípade sťažovateľa k zamietnutiu jeho návrhu na zrušenie už uloženého zákazu styku (pozri napríklad už citované rozhodnutie vo veci Bergmann proti Českej republike, bod 62).

S ohľadom na uvedené tak ústavný súd nemôže súhlasiť s vyjadrením konajúcej sudkyne, že okresný súd konal vo veci sťažovateľa promptne a s náležitou starostlivosťou. Práve naopak, ústavný súd zastáva názor, že okresný súd zanedbal, resp. nenaplnil svoj pozitívny záväzok spočívajúci v účinnom rešpektovaní rodinného života sťažovateľa tak, ako mu to ukladá čl. 8 dohovoru. Konajúci súd svojím postupom dopustil, aby sa upevnila faktická situácia, ktorá existovala v dobe poslednej úpravy rodičovských práv a povinností (v roku 2006), hoci evidentne nastala zmena pomerov a dôvody, pre ktoré bol sťažovateľovi uložený zákaz styku, pominuli, pričom plynutie času, počas ktorého bol sťažovateľ zbavený možnosti stretávať sa svojimi dcérami, malo pre neho mimoriadne závažné dôsledky. Za opísaných okolností tak ústavný súd uzatvára, že postupom okresného súdu bolo zasiahnuté do základného práva sťažovateľa na ochranu pred zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, základného práva na starostlivosť o deti a ich výchovu podľa čl. 41 ods. 4 ústavy a jeho práva na rešpektovanie súkromného a

	<p>rodinného života podľa čl. 8 dohovoru.</p> <p>Ústavný súd súčasne zastáva názor, že postup okresného súdu a súdne konanie ako celok nevyhovovali ani požiadavkám stanoveným v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože o návrhu sťažovateľa na zrušenie uloženého zákazu styku, resp. úpravu styku s jeho dcérami nebolo nikdy právoplatne rozhodnuté, pričom neprimerane dlhotrvajúce súdne konanie bolo namiesto súdneho rozhodnutia ukončené len v dôsledku obyčajného uplynutia času, čo nemožno označiť inak ako odmietnutie spravodlivosti (denegatio iustitiae). O porušenie základného práva na súdnu ochranu (práva na spravodlivé súdne konanie) totiž ide aj v prípade, ak je komukoľvek odopretá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, prípadne ak súd odmieta konať a rozhodovať o podanom návrhu, resp. pokiaľ ostáva v konaní bez zákonného dôvodu nečinný. V prípade, ak sú splnené podmienky pre prejednanie určitého návrhu a rozhodnutie o ňom, je povinnosťou súdu, aby k prejednaniu takého návrhu účastníka pristúpil a následne o ňom rozhodol (napr. I. ÚS 355/2020). Ústavný súd preto pristúpil aj k vysloveniu porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	<p>rozhodnutie ESLP vo veci Fiala proti Českej republike z 18. 7. 2006, sťažnosť č. 26141/03</p> <p>rozhodnutie ESLP vo veci Bergmann proti Českej republike 27. 10. 2011, sťažnosť č. 8857/08</p> <p>rozhodnutie ESLP vo veci Ignaccolo-Zenide proti Rumunsku z 25. 1. 2000, sťažnosť č. 31679/96 alebo rozsudok vo veci Voleský proti Českej republike z 29. 6. 2004, sťažnosť č. 63627/00, bod 118</p> <p>rozsudok ESLP vo veci Hokkanen proti Fínsku z 23. 9. 1994, sťažnosť č. 19823/92, bod 58</p> <p>rozhodnutie ESLP vo veci Pedovič proti Českej republike z 18. 7. 2006, sťažnosť č. 27145/03, bod 109</p> <p>rozsudok ESLP vo veci Ignaccolo-Zenide proti Rumunsku, bod 94 rozhodnutie ESLP vo veci Gnahoré proti Francúzsku z 19. 9. 2000, sťažnosť č. 40031/98, bod 59;</p> <p>rozhodnutie ESLP vo veci Amanalachioai proti Rumunsku z 26. 5. 2009, sťažnosť č. 4023/04, bod 81</p>
súvisiace právne predpisy	zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
klúčové slová	<p>rodičovské práva, rodina</p> <p>dieťa-záujem dieťaťa</p> <p>pozitívny záväzok</p> <p>odmietnutie spravodlivosti (denegatio iustitiae)</p>

spisová značka	I. ÚS 206/2022
populárny názov	Ustálený právny názor
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	23.06.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	Ustálená prax resp. otázka vyriešená musí byť zrejماً nielen dovnútra (že o nej

	<p>vie najvyšší súd, príp. sporové strany), ale aj navonok (vo vzťahu k verejnosti). Ak nastane situácia, že najvyšší súd považuje určitý právny názor za ustálený resp. určitú otázku za vyriešenú, je vhodné, aby ho publikoval v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Preskúmanej ústavnej sťažnosti sťažovateľa predchádzala jeho ústavná sťažnosť proti rozsudku krajského súdu zo 17. mája 2016 a uzneseniu najvyššieho súdu zo 17. mája 2017, o ktorej ústavný súd rozhodol nálezom č. k. II. ÚS 559/2018-64 z 13. marca 2020, v ktorom vyslovil, že uznesením najvyššieho súdu zo 17. mája 2017 došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a zároveň zrušil toto uznesenie a vec vrátil tomuto súdu na nové konanie.</p> <p>Najvyšší súd aj (v poradí druhým) uznesením z 28. apríla 2021 (ústavnou sťažnosťou napadnuté uznesenie pozn.) dovolanie sťažovateľa odmietol podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) ako neprípustné. Dospel pritom k záveru, že prípustnosť dovolania sťažovateľa z § 420 písm. f) CSP nevyplýva, keďže krajský súd sa na strane 5. a 6. svojho rozhodnutia podrobne venoval právnomu inštitútu relatívnej neplatnosti právneho úkonu a rozsah tohto odôvodnenia neopodstatňuje tvrdenie, že sťažovateľa ako dovolateľa, že krajský súd svoje rozhodnutie neodôvodnil spôsobom priečiacim sa zákonu. Sťažovateľ zároveň v dovolaní podľa najvyššieho súdu nedôvodne tvrdil, že jeho dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, keďže otázka „Ako má byť urobené dovolanie sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu, aby vyvolalo právne účinky?“ bola vyriešená v rozsudkoch najvyššieho súdu č. k. 5 Cdo 211/2009 z 31. augusta 2010 a č. k. 6 Cdo 89/2019 z 25. novembra 2020 tak, že „Zákon pre to, aby nastali účinky tzv. relatívnej neplatnosti právneho úkonu neustanovuje žiadnu formu dovolania sa tejto neplatnosti. Možno tak urobiť i žalobou (vzájomnou) podanou na súde alebo námietkou v rámci obrany proti uplatnenému právu (nároku) v konaní pred súdom.“ Najvyšší súd zároveň poukázal na rozsudok č. k. 5 Cdo 429/2014 z 31. mája 2016, v ktorom dovolací súd zdôraznil, že „náležitosťou každého právneho úkonu musí byť samozrejme aj vôľa smerujúca k uskutočneniu tohto úkonu...“.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Aj odborná právnická literatúra uvádza, že „Kasačná (inštančná) záväznosť nálezu ústavného súdu predstavuje požiadavky na reflektovanie právneho názoru ústavného súdu zaujaté v konkrétnej právnej veci a vyjadrené v jeho zrušujúcom náleze, ktorý je pri následnom rozhodovaní orgán verejnej moci povinný bezvýnimočne rešpektovať. Kasačná záväznosť môže byť reflektovaná len bezpodmienečným rešpektovaním rozhodnutia ústavného súdu. Kasačná väzanosť orgánu verejnej moci právnym názorom vysloveným ústavným súdom vyplývajúca z ustanovenia § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyjadreným v kasačnom náleze vyplýva zo zmyslu kasácie v právnom poriadku. Väzanosť orgánu verejnej moci právnym názorom ústavného súdu je zároveň vykonaním ústavného princípu práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces, ktorého je integrálnou súčasťou. Prípadné nerešpektovanie právneho názoru ústavného súdu je právnym dôvodom na podanie novej ústavnej sťažnosti.“ (Macejková, I., Bárány, E., Baricová, J., Fiačan, I., Holländer, P., Svák, J. a kolektív: Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2020. s. 1035 – 1042). „Orgán verejnej moci je po náleze ústavného súdu povinný ho vykonať a riadiť sa ním pri prerokovávaní a rozhodovaní vo veci. Vec musí rozhodnúť či posúdiť tak, ako mu ústavný súd prikázal. Orgán verejnej moci má v tomto smere ústavnú povinnosť a nemôže názor ústavného súdu modifikovať alebo vec rozhodnúť inak, ako mu prikázal ústavný súd, hoci by ho k tomu mohli viesť dobré dôvody. Vertikálny precedens a kasačná záväznosť rozhodnutia ústavného súdu nedovoľuje orgánu verejnej moci zohľadniť nič (ani argument o nezávislosti sudcu či súdnej moci nie je relevantný), čo by mohlo viesť k nerešpektovaniu nálezu ústavného súdu. Ide o status rozhodnutia (vydal ho ústavný súd) a nie o jeho správnosť či spravodlivosť. Kasačná forma záväznosti má blízko k angloamerickému chápaniu precedenčného práva. Jedinou prípustnou výnimkou z kasačnej záväznosti je zmena faktických okolností prípadu od vydania nálezu a času rozhodovania orgánu verejnej moci.“</p>

V každom inom prípade dochádza k porušeniu čl. 1 ods. 1 ústavy a k neústavnému stavu). Tieto účinky sa vzťahujú výlučne na orgán, ktorý bol pasívne legitimovaný v konaní o ústavnej sťažnosti.“ (Ľalík, M., Ľalík, T. Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky, komentár. Bratislava : Wolters Kluwer, 2019. s. 404).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd preskúmaním napadnutého uznesenia dospel k záveru, že najvyšší súd po vrátení veci ústavným súdom na ďalšie konanie jeho právny názor vyslovený v náleze č. k. II. ÚS 559/2018-64 z 13. marca 2020 rešpektoval iba zdanlivo. Odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vo vzťahu k záveru, že prípustnosť dovolania sťažovateľa z § 420 písm. f) CSP nevyplýva, keďže „odvolací súd sa na strane 5. a 6. svojho rozhodnutia podrobne venoval právnomu inštitútu relatívnej neplatnosti právneho úkonu, uviedol dôvody, na základe ktorých dospel k právnemu záveru, že žalobca sa počas plynutia premlčacej doby nedovolal relatívnej neplatnosti darovacej zmluvy spôsobom, ktorý je podľa právneho názoru odvolacieho súdu právne účinný. Podľa názoru dovolacieho súdu vyššie uvedený rozsah odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil spôsobom priečiacim sa zákonu.“, ústavný súd nepovažuje za dostatočné ani presvedčivé, keďže (stále) neobsahuje odpovede na sťažovateľom uvádzané argumenty o relatívnej neplatnosti darovacej zmluvy. 18. Okrem toho, ak v konaní neboli pochybnosti o tom, že sťažovateľ v žalobe z 28. septembra 2012 výslovne uviedol: „Keďže v slovenskom právnom poriadku platí zásada, že nikto nemôže na iného previesť viac práv než má on sám, považuje žalobca darovaciu zmluvu zo dňa 21. 6. 2011 uzatvorenú medzi žalovanou v I. rade ako dárkyňou a žalovanou v II. rade ako obdarovanou, ktorej predmetom bol o. i. prevod vlastníckeho práva k rodinnému domu... a tiež garáže..., za neplatnú, a to z dôvodu, že žalovaná v I. rade ako bezpodielová spoluvlastníčka týchto nehnuteľností nemohla sama a bez súhlasu žalobcu previesť vlastnícke právo na žalovanú v II. rade.“, neobstojí ani záver najvyššieho súdu, že sťažovateľ v dovolaní nedôvodne tvrdil, že jeho dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, pretože otázka „Ako má byť urobené dovolanie sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu, aby vyvolalo právne účinky?“ bola vyriešená v rozsudkoch najvyššieho súdu č. k. 5 Cdo 211/2009 z 31. augusta 2010, č. k. 6 Cdo 89/2019 z 25. novembra 2020, resp. č. k. 5 Cdo 429/2014 z 31. mája 2016.

Najvyšší súd už v uznesení č. k. 7 M Cdo 12/2011 z 20. júna 2012 uviedol, že „Danosť vôle je základným predpokladom každého právneho správania – tvorí podstatnú, neopomenuteľnú a ničím nenahraditeľnú (výkladom neodstrániteľnú) náležitosť právneho úkonu. Právny úkon je prejavom vôle, s ktorým právny poriadok spája vznik, zmenu alebo zánik práv a povinností účastníkov právneho vzťahu. Podstatu právneho úkonu tvorí prejav vôle. Vôľa je nenahraditeľným elementom (prvkom) prejavu vôle. Prejav je odrazom (vyjadrením) psychického vnútra človeka rozpoznateľný v objektívnej realite. Aby sa vôľa mohla v objektívnej realite (navonok) uplatniť, musí byť vyjadrená tak, aby bola rozpoznateľná a uplatniteľná. Pokiaľ ide o prejav vôle výslovný (vyjadrený napríklad slovom, písmom, kresbou a pod.) spravidla ľahšie možno v ňom identifikovať uvedené rozlišovacie znaky charakterizujúce vôľu a jej obsahovú stránku. Zložitejšia situácia nastáva, ak je prejav vôle uskutočnený mlčky (konkludentne), v týchto prípadoch sa uplatňuje pravidlo, ktoré dovoľuje na ňu prihliadať, len pokiaľ (vzhľadom na všetky okolnosti) sú vylúčené akékoľvek pochybnosti o tom, že tu vôľa je a tiež i to, aká je táto vôľa (porovnaj § 35 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka).“.

Námietka sťažovateľa, ktorý tvrdil, že najvyšší súd úplne odignoroval podstatu nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 559/2018-64 z 13. marca 2020, je preto dôvodná.

Úlohou najvyššieho súdu, ktorý je v zmysle § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde viazaný právnym názorom ústavného súdu, bude opätovne rozhodnúť o dovolaní sťažovateľa, majúci na zreteli, že spravodlivosť, ktorá je osobitne zvýraznená aj v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

	slobôd, je kritériom ukladajúcim každému všeobecnému súdu povinnosť hľadať také riešenie ním prejednávanej veci, ktoré nebude možné vyhodnotiť ako popierajúce zmysel a účel príslušných zákonných ustanovení. V súvislosti s ďalším postupom najvyššieho súdu v danej veci poukazuje ústavný súd aj na rozhodnutie vo veci sp. zn. I. ÚS 115/2020 (R 33/2020), v intenciách ktorého je zmyslom prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP umožniť dovolateľom obrátiť sa na najvyšší súd s požiadavkou o právny názor až dotedy, dokým sa právny názor k danej otázke neustáli, a to na základe požiadavky vyplývajúcej z účelu dovolania, aby najvyšší súd vlastným meritórnym rozhodovaním rozvíjal, zjednocoval a vytváral judikatúru slovenských súdov, a tak naplnil princíp právnej istoty ako jeden zo základných pilierov právneho štátu. Ustálená prax musí byť pritom zrejmá nielen dovnútra (že o nej vie najvyšší súd, príp. sporové strany), ale aj navonok (vo vzťahu k verejnosti). Ak nastane situácia, že najvyšší súd považuje určitý právny názor za ustálený, je vhodné, aby ho publikoval v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	uznesenie ÚS SR sp. zn. I. ÚS 89/2017 z 15. februára 2017 uznesenie NS SR sp. zn. 3 Cdo 12/2016 z 31. marca 2016
súvisiace právne predpisy	zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok
klúčové slová	občianske súdne konanie-Civilný sporový poriadok rozhodnutie ústavného súdu-kasačná záväznosť dovolanie-prípustnosť rozhodnutie-odôvodnenie súd-procesný postup

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.